

O evaluare a abuzului de poziție dominantă în politica europeană în domeniul concurenței: relevanța cazului Microsoft

Adina Mușetescu

Radu Mușetescu

The recent punishment of the biggest global microprocessor producer, Intel Corporation, for the alleged break of the European legislation in the competition field is a result easy to have been anticipated starting with 2004, when European Commission fined the biggest global producer of operation systems, Microsoft Corporation. Practically, from that moment on, a true Sword of Damocles hanged above the head of the giant of Santa Clara taking into account the numerous common elements of the – not to say the same – business strategies of the two companies. Such an identity as well as the reciprocal dependence has been the reasons why the analysts have permanently spoke since the late 80s of Wintel, the strategic alliance that transformed the PC architecture from a proprietary platform of IBM in a “co-proprietary” platform of Microsoft – Intel. And, in order for the semblance to be complete, as Microsoft was the first company in the history of the European – and global – competition law that didn’t immediately adjust its competitive behavior after the legal verdict, we can easily anticipate that the second company to get this title will be Intel. And the two cases can prove not only a Mens Rea of the executives of the companies but also a wrong approach of the European, as well as international, authorities in what regards positions of monopoly. It may be the moment that the competition policy be reformulated in a radical way in order to let the performance oriented companies, even if they are dominant, to explore business models and commercial practices that consumers can benefit from.

Key words: competition policy, abuse of dominance, Microsoft, Intel.

JEL Classification: *L1, L12, L40*.

Pe data de 13 mai 2009, Comisia Europeană a anunțat printr-un comunicat de presă decizia de a acorda cea mai mare amendă individuală acordată vreodată unei entități individuale din istoria politicii în domeniul concurenței, respectiv € 1,06 miliarde. Compania care va intra în cartea recordurilor, fără să își dorească în mod evident acest lucru, este cel mai mare producător global de microprocesoare, Intel Corporation. Comisia Europeană nu a făcut însă în comunicatul de presă o precizare importantă: este vorba de o amendă individuală. Fiindcă recordul la amenzi cumulate primite de aceeași companie rămâne la Microsoft Corporation, cea care deținea până în 2009 și titlul luat acum de Intel. Astfel, aceasta primea pe 21 martie 2004 ceea ce la momentul respectiv era cea mai mare astfel de amendă, respectiv € 497,2 milioane. Ulterior, datorită neajustării practicilor sale de afaceri conform cerințelor impuse de către Comisie, gigantul producător de software penalizată suplimentare: € 280,5 milioane în iulie 2006 și € 899 milioane în februarie 2008. Astfel, suma totală datorată de către Microsoft Comisiei Europene ajunge la € 1,6767 miliarde, o sumă care depășește semnificativ amenda pe care Intel o are de plătit Comisiei și care sugerează existența unor probleme și provocări semnificative ridicate de către legislația în domeniul concurenței. Astfel, cele două companii americane par a confirma încă o dată, de astă dată într-un sens nedorit, alianța lor strategică – denumită de către specialiști Wintel (un acronim de la Windows - Intel) – care a modelat industria IT globală în era post-IBM, respectiv din momentul în care the Big Blue a pierdut monopolul și controlul platformelor PC.

Ineditul cazului Microsoft după momentul martie 2004 este și acela că compania americană este prima din istoria europeană a politicii în domeniul concurenței – dar și pe plan internațional – care nu se conformează imediat și întru totul deciziei autorităților, motiv pentru care au și apărut penalizările ulterioare. Iar acest precedent sugerează faptul că, cel mai probabil, nici Intel Corporation nu va face acest

lucru imediat, fapt care i-ar permite să amenințe în mod serios recordul la amenzi al aliatului său. Acest comportament relevă însă mai multe posibile explicații: 1. încălcarea legii este profitabilă; 2. compania este convinsă că ajustarea comportamentului la cerințele autorităților îi va produce costuri enorme, care ar pune în pericol supraviețuirea sa; 3. nu în ultimul rând, legislația în domeniul concurenței este aberantă din punct de vedere economic.

Ceea ce unește însă în mod fundamental, dincolo de detaliile procedurale, cele două cazuri este, cel puțin din perspectiva Comisiei Europene, același set de practici de afaceri considerat nelegitim de către legislația europeană. Este vorba de abuzul de poziție dominantă la care cei doi mai producători s-ar fi dedat pe piața europeană. Condamnarea de către Comisia Europeană a acestui tip de practici, care, poate în mod paradoxal, nu a fost făcută de către autoritățile similare din SUA, în mod tradițional considerate mult mai active și mai drastice în aplicarea politicii în domeniul concurenței, readuce în discuție o diferență fundamentală între cele două țări. Este vorba de o diferență de filozofie între politicile în domeniul concurenței, diferență dată de obiective politice diferite.

Concurența ca structură și concurența ca și comportament

După cum se argumentează și în alte analize ale politicilor în domeniul concurenței¹, dincolo de obiective specifice de natură politică și socială, diferențele pe plan internațional pot fi cauzate și de perspective diferite cu privire la accepțiunea termenului de piață concurențială. Pe de o parte, în mod tradițional în politica în domeniul concurenței, o piață era și este calificată drept concurențială doar în cazul în care aceasta are o structură concurențială, respectiv un număr suficient de mare de competitori cu cote de piață suficient de mici

¹ Mușetescu, Radu – „Paralelism și convergență în politicile contemporane în domeniul concurenței: modelul european versus modelul american”, working paper, Institutul European din România, http://www.ier.ro/documente/working_papers/wp_19.pdf;

pentru a nu putea influența dinamica pieței. În mod cert, această perspectivă pornește de la modelul pieței perfecte, argumentându-se că structura pieței determină comportamentul (anti)concrențial al competitorilor.

Pe de altă parte, o piață poate fi concurențială chiar și atunci când avem de-a face cu un singur producător. Atunci când nu există bariere la intrarea pe respectiva piață – și cele mai importante bariere sunt cele de natură publică, respectiv guvernamentală – o asemenea piață poate apare atunci când un competitor reușește prin inovație, eficiență și atenție față de consumator să rămână singurul pe piață. Dacă acest singur producător își pierde din eficiență sau din valoarea oferită consumatorilor, oricând un alt producător poate intra în sectorul respectiv și să restabilească „structura” concurențială. Simplul fapt că pe o asemenea piață alți producători nu intră pentru a-l concura pe monopolist indică faptul că acesta este cel mai eficient.

Numeroase direcții de operare a politicii în domeniul concurenței se bazează pe această primă perspectivă asupra concurenței. Controlul concentrărilor ca și limitarea libertății de operare a producătorilor față de distribuitori (înțelegerile pe verticală) sunt exemple în acest sens¹. Un alt exemplu însă este, așa cum vom argumenta în continuare, și tratamentul abuzului de dominanță / de monopol.

Legislația în domeniul concurenței și abuzul de poziție dominantă

Legislația în domeniul concurenței – denumită și anti-trust – a apărut în Statele Unite ale Americii la sfârșitul secolului al XIX-lea în principal ca urmare a încercării autorităților publice de a limita perceputa putere economică a marilor companii care s-au născut în economia americană prin concentrarea capitalurilor. Printre practicile

¹ vezi comunicarea „*Merger Control: The Time for Reevaluation*”, The 2nd International Law and Trade Conference, Prague, September 3-5, 2008, publicată în volumul conferinței, Kierkegaard, Sylvia (ed.) „*Dynamics of Trade: Law and Economics*”;

cele mai nocive percepute de către noua politică, abuzul de monopol este poate cel mai vizibil și principalul vizat încă din această perioadă de început.

Abuzul de monopol apare atunci când o companie care deține o poziție care este calificată drept monopol – respectiv de singur vânzător de pe piață al unui produs – abuzează de această poziție. În mod tradițional, abuzul de monopol presupunea în principal perceperea de către compania respectivă a unor prețuri de la consumatori care sunt mai mari decât „prețurile la care s-ar fi ajuns în condiții competitive”¹. Monopolistul de pe orice piață, după cum se argumentează, „va explora” elasticitatea cererii, încercând să identifice acea zonă în care el poate să crească prețul produsului pe care îl vinde fără să cunoască o scădere a încasărilor totale. Datorită lipsei de alternative (atât pe piața produsului finit cât și pe piețele produselor substituibile), consumatorul este „obligat” astfel să plătească acest preț mai mare, care, după cum se spune, nu este argumentat de utilitatea produsului ci doar de poziția specială a vânzătorului².

Această perspectivă clasică asupra monopolului poartă denumirea în limbajul contemporan al politicii în domeniul concurenței de abuz de exploatare, în sensul în care consumatorii sunt „exploatați” prin absența posibilității de alegere „reală” din cauza poziției monopolistului. Principala critică a acestei argumentații din teoria

¹ Practic, este imposibil de demonstrat științific care ar fi prețurile care ar fi trebuit să se formeze în condiții de piață. Orice încercare în acest sens este similară cu încercarea de identificare de către Comisiile de planificare din țările socialiste a unor prețuri „corecte” sau „juste”. Că acest proces, în ciuda aparentului caracter științific, este futit a fost demonstrat încă din anii 20 de economistul austriac Ludwig von Mises.

² Ideea de lipsă de opțiune a cumpărătorului care este „obligat” să cumpere este, în realitate, de inspirație behavioristă, în sensul în care argumentează pe direcția că individul uman nu alege ci nevoile acestuia sunt date. După cum argumentează însă economia politică clasică, un act de schimb este o esență mutual agreeat iar indiferent de cât de „incorect” pare a fi prețul pentru un observator terț, cel care îl plătește demonstrează însăși prin actul de schimb că preferă schimbul lipsei schimbului. Chiar mergând pe logica „exploatării”, singurii afectați nu sunt cei care decid în continuare să efectueze schimbul ci acei cumpărători marginali care datorită creșterii prețului „de monopol” ies de pe piață fiindcă nu mai pot plăti noul preț.

economică clasică rezidă în faptul că decizia de limitare a producției – presupusa instrumentalitate a monopolistului și dovadă a „exploatării” – este de fapt o decizie normală de afaceri în măsura în care orice producător practic „își limitează” producția în scopul maximizării profitului. Din perspectiva consumatorului, întotdeauna se poate argumenta că ar fi mai bine (s-ar cunoaște o „creștere de bunăstare”) dacă toți producătorii ar produce mai mult și mai ieftin iar faptul că nu o fac relevă „logica” lor monopolistă. Astfel, practic singura vină a monopolistului, care îl diferențiază de restul producătorilor, ar fi cota sa de piață.

Concentrarea exclusivă însă pe cota de piață și calificarea unei companii drept încălcând legislația concurenței doar datorită poziției sale relative la concurenți este însă o eroare nu numai procedurală dar și teoretică. Toate autoritățile din domeniul concurenței încearcă în prezent să asigure comunitatea de afaceri că cota de piață nu este în sine problematică însă eforturile în acest sens nu sunt întotdeauna convingătoare.

Reformularea conceptului de abuz de monopol

Paradoxul din perspectiva celor două cazuri amintite este că nici una dintre cele două mari companii nu a încercat vreodată „să limiteze” producția în scopul maximizării profiturilor lor de monopolști. La fel de paradoxal, nici prețurile practicate de cei doi nu au putut fi catalogate drept prețuri supra-competitive (peste un nivel considerat apropiat de cel concurențial)¹.

Din acest punct de vedere, perspectiva clasică asupra monopolului nu poate spune decât că Microsoft este o companie care nu a abuzat în nici un fel de această poziție de monopol. Astfel, în condițiile în care

¹ Există diferite studii econometrice, care, deși pot privite cu foarte multă precauție, au argumentat că prețul de € 100 practicat de către Microsoft pentru un sistem de operare este cu mult sub prețul de monopolist la care compania ar fi putut ajunge, respectiv undeva spre \$ 1600.

perspectiva clasică nu a fost confirmată în multe cazuri de companii cu cote de piață apropiate de monopol, s-a dezvoltat și s-a lărgit în dreptul în domeniul concurenței perspectiva că și alte tipuri de practici de afaceri pot fi considerate ca relevând abuzul de monopol. Astfel, până să ajungă la situația în care compania să perceapă prețuri de monopol (mai mari decât nivelurile considerate concurențiale), o astfel de companie poate să abuzeze și prin alte modalități, care au fost calificate în sens larg drept „abuzuri de excludere”. Astfel, monopolistul nu abuzează direct împotriva consumatorului prin sărăcirea lui ci și, indirect, prin excluderea concurenților. Tabelul de mai jos sintetizează diferitele mecanisme ale abuzului de excludere¹ care au devenit practici ilegale.

Tabel 1. Tipologia abuzurilor de excludere pentru o companie în poziție dominantă

	Blocare orizontală (față de concurenți)	Blocare verticală (față de furnizări/clienti)
Excludere prin prețuri	- rabaturi de loialitate - pachete de produse cu mărci diferite - prețuri de ruinare	presiune asupra marjelor comerciale ale competitorilor
Excludere care nu este bazată pe prețuri	- impunerea exclusivității de marcă - legarea produselor	refuzul de a aproviziona

Astfel, poate paradoxal și oarecum în antiteză cu abordarea tradițională a monopolului care presupune exercitarea aceste poziții de către firme în scopul perceperii unui preț mai mare decât cel competitiv (și deci al

¹ EAGCP – „An Economic Approach to Article 82”, iulie 2005, Comisia Europeană;

maximizării veniturilor sale), o companie poate fi declarată ca abuzând de poziția de monopol nu prin practicarea unor prețuri mai mari dar chiar a unor prețuri mai mici decât cele competitive. Este vorba de un alt tip de abuz, respectiv excluderea concurenților, respectiv împiedicarea acestora de a putea concura cu succes pe piață prin blocarea dobândirii de cote de piață.

Această perspectivă diferențiază însă în mod fundamental perspectiva europeană față de cea americană asupra concurenței. Ideea că bunăstarea generală trece prin „non-excluderea” concurenților unei firme dominante sugerează adoptarea filozofiei specifice asupra concurenței dată de structura pieței.

Relevanța cazului Microsoft

Din punctul de vedere al politicii în domeniul concurenței, cazul Microsoft ridică mai multe probleme relevante și provocatoare pentru Comisia Europeană. Decizia autorității europene a scos în evidență două tipuri de excludere practicate de către compania americană¹:

1. „legarea produselor” („*tying*”) = combinarea în pachete de vânzare a mai multe produse dintre care unul este dominant („produsul ancoră”) pentru a exclude de pe piață concurenții celui de-al doilea produs („produsul legat”). Astfel, dacă un monopolist de pe o piață este prezent și pe o altă piață, el poate alege practica de a combina 2 sau mai multe produse în același pachet pentru a putea să obțină și pe piețele celorlalte produse aceeași poziție de monopol prin excluderea concurenților de pe piața produsului legat. Astfel, consumatorul alege pachetul deoarece acesta este mai ieftin decât în cazul cumpărării separate a produselor sau nu mai are posibilitatea de a achiziționa separat produsul ancoră. În mod evident, producătorii de pe piața acestui din urmă produs sunt „excluzi” prin faptul că nu mai concurează pe piața aceluiași produs ci concurează de fapt „pachetul”.

¹ IP 04/382, Comisia Europeană;

2. refuzul de aprovizionare („*refusal to supply*”) = situația în care o companie care deține o poziție de monopol pe o anumită piață refuză să aprovizioneze anumite companii fără, aparent, o explicația rațională din punctul de vedere al desfășurării normale a afacerilor. Scopul însă este acela de a nu le permite acestora în primul rând interoperabilitatea cu produsele aflate în poziția de monopol sau de a reacționa față de comportamentul acestor clienți față de concurenții furnizorului.

După cum se poate constata, decizii de afaceri care par normale pentru orice companie și care țin exclusiv de strategiile de marketing (precum strategia de preț, strategia de produs, strategia de distribuție, etc.) pot ajunge, în cazul unei companii aflate în poziția de monopol, drept practici ilegale. De exemplu, decizia unei companii de a nu aproviziona un anumit client, mai ales când acesta este un concurent, este o decizie perfect normală și acceptată de către legislația comercială și chiar a concurenței pentru o companie cu o cotă redusă de piață (practic, nimeni nu a obligat firma Apple Corporation, un concurent de talie mai mică al Microsoft, să facă acest lucru). O astfel de decizie capătă însă conotații anticoncurențiale atunci când este implementată de către o firmă într-o poziție de dominanță. Din acest punct de vedere, legislația europeană în domeniul concurenței atribuie firmelor din aceste poziții¹ niște atribuții speciale în ceea ce privește comportamentul pe piață în măsura în care se consideră că inclusiv decizii „normale” de afaceri.

Piața sistemelor de operare: efectele de rețea

Piața relevantă pentru cazul Microsoft este piața sistemelor de operare, niște produse *software* care reprezintă interfața prin care aplicațiile scrise

¹ Legislația europeană în domeniul concurenței a consacrat conceptul de „poziție dominantă”, care este o aproximare a conceptului de „monopol” din legislația americană. Este de menționat doar că dominanța este un concept mult mai larg decât cel de monopol, companii care au cote chiar de sub 50% din piața relevantă putând ajunge a fi calificate drept dominante. Compania Microsoft este calificată însă chiar de Comisia Europeană ca dispunând cu adevărat de o poziție de monopol, în măsura în care deține peste 90% din piața sistemelor de operare.

de către programatori (aplicațiile software) interacționează cu componente *hardware* ale calculatorului.

Există mulți autori¹ care argumentează faptul că o astfel de piață tinde în mod natural către proliferarea și consacrarea unui singur sistem de operare în măsura în care o astfel de piață prezintă puternice caracteristici de efecte de rețea. Altfel spus, cu cât un sistem de operare cunoaște o utilizare mai largă, cu atât el va fi căutat și mai mult de către consumatori deoarece aceștia sunt conștienți că atât timp cât un sistem de operare este un „limbaj de comunicare”, utilizarea aceleiași interfețe de comunicare le permite să comunice cu mai multe persoane. Efectele de rețea sunt considerate a fi explicația cea mai puternică în cazul în care la nivelul anumitor piețe, prin concurență, se propagă anumite standarde tehnologice, produse tip standard care facilitează comunicarea între consumatori. De exemplu, tastaturile de tip QWERTY s-au impus de piață din momentul în care publicul a perceput că acesta tind să devină dominante și atunci au ales și mai frecvent acest produs. În același sens, în cazul aparatelor video, standardul Video Home System (VHS), propus de către Matsushita (prin JVC), a câștigat în lupta contra standardului Betamax, propus de către Sony.

Mulți analiști² argumentează că, în cazul în care nu ar fi existat compania Microsoft, ar fi apărut un alt mare jucător care, tocmai datorită efectelor de rețea și mai puțin – chiar nesemnificativ – practicilor comerciale ale companiei respective, ar fi ajuns în final tot la o poziție dominantă, chiar tinzând către monopol.

Compania Microsoft, chiar din perioada de pionierat, a impus o lipsă de compatibilitate a sistemului său de operare cu alte sisteme de operare ca instrument de luptă concurențială. Dar, în mod evident, nu este singura companie care a ales o asemenea practică de afaceri. În

¹ McKenzie, Richard și Dwight Lee – „How Digital Economics Revise Antitrust Thinking”, Antitrust Bulletin, Summer 2001, 46, 1;

² Fisher, Franklin – „Innovative Industries and Antitrust: Comments on the Microsoft Antitrust Case”, Journal of Industry, Competition and Trade, martie 2001, 1, 1;

momentul în care compania a căpătat o poziție de cvasi-monopol în anii 90, Comisia Europeană a considerat însă că această lipsă de interoperabilitate a sistemului Windows cu alte sisteme de operare este semnul unui abuz de excludere. Altfel spus, din momentul în care compania a devenit de succes prin cota sa de piață, ea ar fi trebuit să își modifice comportamentul față de concurenți

Decizia Comisiei Europene din 24 martie 2004

Pe 24 martie 2004, Comisia Europeană acordă o amendă de 497,2 de milioane de euro companiei americane pentru încălcarea articolului 82 din Tratatul Uniunii Europene cu privire la abuzul de poziție dominantă. Compania este acuzată de refuzul de a permite firmelor concurente (și în principal companiei Sun Microsystems, cea care a și depus de fapt plângerea originală în 1998) să poată face ca propriile lor sisteme de operare să devină interoperabile cu produsul Windows. O astfel de decizie de afaceri este considerată a fi împiedicat inovația pe această piață și ar fi restrâns setul de opțiuni de alegere ale consumatorilor.

În plus, compania mai este acuzată și de includerea în sistemul de operare ale unor aplicații care nu ar fi fost absolut necesare și care în esență au reprezentat încercarea companiei de a elimina diferiți producători de astfel de aplicații care, fără a fi producători de sisteme de operare, au fost eliminați de pe piața produsului lor. Este vorba de practica de „*tying*”, respectiv decizia companiei americane de includere în sistemul de operare, gratuit, a aplicației Windows Media Player¹.

Opțiunea Microsoft de a nu respecta decizia Comisiei Europene

Decizia Comisiei Europene impunea companiei Microsoft de asemenea ca, pe lângă amenzi, să facă disponibile în termen de 120 de

¹ Detalierea deciziei europene poate fi consultată în Yeffie, David – „*EU Verdict Against Microsoft*”, Harvard Business School, 17 martie 2005;

zile documentele și informațiile necesare oricărei firme concurente pentru a face interoperabile sistemele proprii de operare cu cele ale companiei americane și, în același timp, în termen de 90 de zile, să ofere consumatorilor și versiuni de sisteme de operare care să nu includă aplicația Windows Media Player. Este de menționat că printre competențele conferite de către legislația în domeniul concurenței Comisie Europene, este și aceea de a impune companiilor care încalcă legislația în domeniul concurenței și obligații cu privire la modificarea și încetarea anumitor practici anticoncurențiale.

Compania Microsoft începe din acest moment să coopereze cu Comisia Europeană însă această cooperare este considerată insuficientă de către autorități. Deoarece informațiile necesare interoperabilității oferite de către compania americană sunt considerate insuficiente, Comisia aplică pe 12 iulie 2006 o nouă amendă de 280,5 milioane euro precum (echivalentă cu o amendă zilnică de 1,5 milioane euro pe zi pentru perioada de 15 decembrie 2005 – 20 iunie 2006, perioadă în care Microsoft nu a implementat obligațiile impuse de către decizia inițială). Ulterior, amenda este ridicată, ajungând la € 899 milioane în februarie 2008.

Relevanța cazului Microsoft

Cazul Microsoft a determinat multe discuții academice dar și în mediul legal, atât din punctul de vedere al întrebării dacă există piețe care în mod natural se îndreaptă către o situația de monopol natural (cum ar fi piața sistemelor de operare) și prin urmare condamnarea companiilor de pe aceste piețe nu este rezonabilă, iar pe de altă parte cu privire la opțiunea deliberată a unei companii de a nu respecta o Decizie a Comisiei Europene.

Opțiunea companiei Microsoft poate oferi mai multe învățăminte:

1. încălcarea legii este profitabilă: sistemul de amenzi și penalități introduse de către Regulamentul 1 pe 2003, de modernizare a

implementării legislației în domeniul concurenței la nivel european, pare a nu-și atinge, cel puțin în acest caz inedit, scopul, respectiv pe cel de a le face pe companiile care sunt calificate a avea comportamente anticoncurențiale să își ajusteze rapid și eficient aceste comportamente pentru a deveni compatibile cu legislația în domeniul concurenței.

2. compania este convinsă că ajustarea comportamentului la cerințele autorităților îi va produce costuri enorme, care ar pune în pericol supraviețuirea sa: opțiunea de a oferi informațiile necesare interoperabilității ar avea ca efect dispariția avantajului competitiv al firmei pe piață și, în ultimă instanță, pierderea cotei de piață de care se bucură dacă nu chiar imposibilitatea de a mai putea supraviețui pe piață.

3. nu în ultimul rând, legislația în domeniul concurenței este aberantă din punct de vedere economic.

Problema pe care însă Microsoft, în ciuda calculelor sale financiare, nu o poate rezolva este aceea că continuarea comportamentului anticoncurențial, în ciuda amenziilor financiare, ridică însă semne de întrebare asupra abilității Comisiei Europene de a implementa legislația comunitară. Comisia Europeană a fost obligată, pentru a-și menține legitimitatea, să transforme cazul Microsoft într-un caz vedetă, pentru a demonstra că nerespectarea legislației are implicații majore, dacă nu chiar critice, pentru compania în cauză. Este de anticipat că în această „luptă a nervilor”, care este foarte probabil a mai continua, Microsoft să determine Comisia Europeană la măsuri drastice, nemaiîntâlnite până acum. Dintre acestea, unii autori au luat chiar în considerare posibilitatea „spargerii” companiei americane de către autoritățile europene în mai multe companii specializate¹. Nu în ultimul rând, implicațiile etice ale nerespectării Deciziei pune sub semnul întrebării

¹ Economides, Nicholas – „*The Microsoft Antitrust Case*”, *Journal of Industry, Competition and Trade*, martie 2001, 1, 1;

pretențiile companiei de „cetățean responsabil social” al economiei globale¹.

Concluzii

Filozofia generală a politicii în domeniul concurenței, și în mod special a tratării abuzului de poziție dominantă, poate duce la verdicte care sunt un atac împotriva drepturilor de proprietate private. Există cazuri în care, prin raportarea la modelul concurenței perfecte, s-ar putea spune că un comportament „mai concurențial” al producătorilor ar fi în avantajul consumatorilor. Ideea fundamentală însă a sistemului capitalist a fost, cel puțin până în momentul adoptării politicii în domeniul concurenței, că concurența este rezultatul exercitării libere a drepturilor de proprietate și nu condiția existenței drepturilor de proprietate. Altfel spus, concurența este un drept și nu o obligație.

Încercarea autorităților publice de a impune producătorilor obligații non-contractuale în ceea ce privește exercitarea drepturilor lor de proprietate duce în mod evident la situații în care libertatea de exercitare a acestor drepturi de proprietate este afectată. Renunțând la standardul obiectiv al drepturilor de proprietate, politica în domeniul concurenței induce alte standarde, de această dată evident subiective, precum bunăstarea consumatorilor sau protecția concurenților.

¹ Anonymous – „*Microsoft's Antitrust Tryst: Ethical Implications*”, Strategic Direction, mai 2003, 19, 6;

Bibliografie

Economides, Nicholas – “The Microsoft Antitrust Case”, *Journal of Industry, Competition and Trade*, March 2001, 1, 1, pag. 7;

Fisher, Franklin – „*Innovative Industries and Antitrust: Comments on the Microsoft Antitrust Case*”, *Journal of Industry, Competition and Trade*, martie 2001, 1, 1;

McKenzie, Richard și Dwight Lee – „*How Digital Economics Revise Antitrust Thinking*”, *Antitrust Bulletin*, Summer 2001, 46, 1;

Mușetescu, Radu – „*Paralelism și convergență în politicile contemporane în domeniul concurenței: modelul european versus modelul american*”, working paper, Institutul European din România, http://www.ier.ro/documente/working_papers/wp_19.pdf;

Mușetescu, Radu, Dima Alina și Păun Cristian – comunicarea „*Merger Control: Time for Reevaluation*”, The 2nd International Law and Trade Conference, Prague, September 3-5, 2008, publicată în volumul conferinței, Kierkegaard, Sylvia (ed.) „*Dynamics of Trade: Law and Economics*”, ISBN 10: 87-991385-6-5, ISBN 13: 978-87-991385-6-2, pag. 410;

Yeffie, David – „*EU Verdict Against Microsoft*”, Harvard Business School, 17 martie 2005;

EAGCP – „*An Economic Approach to Article 82*”, iulie 2005, Comisia Europeană;

Decizia COMP/C-3/37.792 Microsoft, Comisia Europeană;

IP 08/318, Comisia Europeană;

IP 04/382, Comisia Europeană;

IP 09/745, Comisia Europeană;

Adina MUȘETESCU, PhD is a lecturer at the „Dimitrie Cantemir” Christian University. She is interested in the relation between competitive strategies of companies and the competition law. She completed her PhD thesis on “Competitive Marketing Strategies on the European Market” and published several materials on this subject like “The Competition Policy of the European Union” or “The Impact of Romania’s Adhesion on the Competitiveness of Romanian Firms”.

Radu MUȘETESCU, PhD, is an associated professor in the Department of International Business and Economics, Academy of Economic Studies, Bucharest. His main interests are law and economics and the theory of regulation and competition policy is one of his most preferred areas of study. He is the author of the “Parallelism and Convergence in Contemporary Competition Policy: the European Model versus the American Model” or “Trade and Competition Policies at the Crossroads: Conflicts and Synergies on the Long Run”.